

Η ανασκόπηση μιας πανδημίας

του Γιάννη Νικολοπούλου

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, στην επίσημη ιστοσελίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) για την covid-19, έχουν καταγραφεί 25.327.098 ασθενείς και 848.255 νεκροί από την πανδημία του νέου κορωνοϊού. Η αναλογία των θανάτων σε σχέση με το σύνολο των ασθενών φτάνει το 3,37% και βρίσκεται στο «κατώφλι» των αντίστοιχων, εκτιμώμενων νεκρών από τη μεγάλη επιδημία της καταχρηστικά λεγόμενης «ισπανικής γρίπης» το 1918-1919. Αν δεχθούμε ως αληθείς ή πολύ κοντά στην πραγματικότητα τις προβλέψεις ορισμένων επιστημόνων και στην περίπτωση που οι ερευνητικές προσπάθειες για ένα αποτελεσματικό εμβόλιο αποβούν άκαρπες, όπως έχει συμβεί στο παρελθόν με όλους τους υπόλοιπους κορωνοϊούς, περίπου το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού πρόκειται να νοσήσει από τον κορωνοϊό, μέσα στα επόμενα δύο-τρία(;) χρόνια, δηλαδή περίπου τα 3 δισεκατομμύρια και ακόμη 37 εκατομμύρια των κατοίκων του πλανήτη σήμερα. Αν η θνησιμότητα παραμείνει στο 3,37% και ανεξάρτητα από την πιθανότητα να υπάρξουν σοβαρές ή και πιο «δύσκολες» μεταλλάξεις του ιού, τότε και υπό το πρίσμα αυτών των προβλέψεων οι θάνατοι θα μπορούσε να αγγίξουν τα 100 εκατομμύρια 110 χιλιάδες – πάνω από δύο φορές τους νεκρούς του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ένα, σίγουρα, εφιαλτικό και απευκταίο σενάριο. Για να το αποφύγουμε, όμως οφείλουμε να φωτίσουμε ορισμένες, λίγο-πολύ, άγνωστες φάσεις της μέχρι στιγμής εξέλιξης της πανδημίας στην υψηλή και ειδικότερα στην Ευρώπη και για την ακρίβεια, στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ένας 'πόλεμος' από σώμα σε σώμα

Στους πρώτους οκτώ μήνες της πανδημίας και ο ΠΟΥ σε γενικές γραμμές και οι κυβερνώντες ειδικά του λεγόμενου δυτικού κόσμου, που έχει το υποτιθέμενο, καπιταλιστικό προβάδισμα,

στην οικονομία, την πολιτική, τις υποδομές, τα συστήματα υγείας και ασφάλισης, ακόμη και μετά από κοντά σαράντα χρόνια εφαρμοσμένου νεοφιλελευθερισμού πιάστηκαν απροετοίμαστοι για το τσουνάμι που χτυπά σε αλληπάλληλα κύματα τα κράτη και αποδιοργανώνει την οικονομία, τη δημόσια υγεία και την κοινωνική ζωή.

Ευθύς εξαρχής τέθηκε το ζήτημα αν ο «πόλεμος» που διεξάγεται, στρέφεται εναντίον του ιού ή εναντίον των ανθρώπων με τα στρατοκρατικής φύσης μέτρα που έλαβαν σχεδόν αμέσως και σχεδόν στο σύνολο τους οι χώρες, που επλήγησαν βαρύτερα από την πανδημία και σε μεγάλο βαθμό ανέστειλαν δημοκρατικές και φιλελεύθερες κατακτήσεις. Χωρίς την επιστημονική έρευνα που θα οδηγεί σύντομα σε εμβόλια και φάρμακα με ακαριαία επίδραση, οι «μάχες» διεξάγονται από σώμα σε σώμα και από τις ιδιωτικές, κοινωνικές συναναστροφές στους δημόσιους και μαζικούς χώρους. Με διαλυμένο και αφυδατωμένο το κοινωνικό κράτος της μεταπολεμικής, κεϋνσιανής συναίνεσης, ειδικά στον τομέα της περίθαλψης και της πρόνοιας, ο «πόλεμος» λαμβάνει χώρα με περιορισμένα «όπλα» και μέσα, καθώς πολλά εξ αυτών (νοσοκομεία, έμφαση στις ανθρωπιστικές σπουδές υγείας, προσωπικό, κεφάλαια και χρηματοδότηση) είχαν θυσιαστεί το προηγούμενο διάστημα στον βωμό της νεοφιλελεύθερης ορθοδοξίας και τις κατά προτεραιότητα εξυπηρέτησης του τραπεζικού χρέους που κατέστη δημόσιο και κρατικό μετά το 2008.

Οι κυβερνήσεις έπαιξαν σχεδόν ταυτόχρονα, ειδικά στη Δυτική Ευρώπη, με (αρχικές) εξαιρέσεις τη Μεγάλη Βρετανία, την Ολλανδία και τη Σουηδία, και όσο κυρίως οι νεκροί αυξάνονταν με ταχείς ρυθμούς, το χαρτί του λοκντάουν – με καταστροφικά αποτελέσματα για την οικονομία, που ουδέποτε βγήκε πλήρως από τον βαθύ λάκκο της κρίσης των ετών 2008-2010. Παράλληλα, πρωθυπουργοί, πρόεδροι και βασιλιάδες βγήκαν πλειστάκις στις τηλεοπτικές και διαδικτυακές οθόνες για να «ενημερώσουν» και να νουθετήσουν τους λαούς για τη νέα κατάσταση και την «επιστημονική» αντιμετώπιση της νόσου, που άρχισε να σπέρνει χιλιάδες θύματα. Η σχεδόν ταυτόχρονη κατάρρευση στη ζήτηση,

την παραγωγή και τις τιμές του πετρελαίου, που παραμένει όχι απλώς το καύσιμο του καπιταλισμού, αλλά το πολυτιμότερο στοιχείο όλων των οικονομιών στην υφήλιο αποτέλεσε την αφετηρία για την επανεξέταση της στο περίπου καθολικής απαγόρευσης και του γενικού λουκέτου και την αναζήτηση άλλων μεθόδων περιορισμού της διασποράς του ιού. Και κάπως έτσι η άρση του λοκντάουν και η επανεκκίνηση και της οικονομίας και της κατανάλωσης του μαύρου χρυσού συνδυάστηκε σε μεγάλο βαθμό με τη φετιχοποίηση της μάσκας ως ελάχιστο μέσο ετεροπροστασίας και περιορισμού της διασποράς του ιού στον δημόσιο χώρο.

Το λοκντάουν και οι ‘αόρατοι ασθενείς’ του κόσμου της εργασίας

Την ίδια στιγμή, από τις αρχές του Απρίλη, κράτη όπως η Γερμανία που βασίζουν τον καπιταλισμό της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στην εποχική μεταναστευτική κινητικότητα από την Ανατολική Ευρώπη (Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία) βρέθηκαν σε εξαιρετικά δύσκολη θέση – «η μάχη των σπαραγγιών» όπως ονομάστηκε κωδικοποιημένα και δημοσιογραφικά η γερμανική, ομοσπονδιακή τακτική για την ανάταξη της αγροτικής παραγωγής μέσω της μεταναστευτικής εργασίας και στον κυκλώνα της πανδημίας, έφερε τις πρώτες, κραυγαλέες αντιφάσεις εντός της ΕΕ για τις «βέλτιστες πρακτικές» στην αντιμετώπιση του νέου ιού. Την ώρα που εκατομμύρια Δυτικοευρωπαίων πολιτών διατάζονταν να παραμείνουν στα σπίτια τους, να περιορίσουν τις κοινωνικές τους επαφές, να προσδιορίσουν τις εξόδους τους αποκλειστικά για τον ανεφοδιασμό των ραφιών και των ψυγείων τους σε τρόφιμα και αγαθά πρώτης ανάγκης, να εργαστούν εξ αποστάσεως και διά του διαδικτύου, να ανεχθούν και να αντέξουν τη νέα, δυστοπική κατάσταση, περίπου 80.000 Ρουμάνοι εργάτες γης, σε σχέση με τους 340.000 της άνοιξης του 2019, στοιβάζονταν σε έκτακτες πτήσεις τσάρτερ, ώστε να σώσουν τη γερμανική γεωργία από μια άνευ προηγούμενου καταστροφή.

Στις 26 Απριλίου, περίπου 200 μετανάστες εργάτες βρέθηκαν θετικοί στον κορωνοϊό σε σφαγεία χοίρων στο Μπίρκενφελντ της

Ρηνανίας-Παλατινάτου και αμέσως ξεκίνησε ένα εκνευριστικό blame game ανάμεσα στο Βερολίνο και το Βουκουρέστι για το ποια κυβέρνηση ευθυνόταν για τη διασπορά του ιού ανάμεσα στον μεταναστευτικό πληθυσμό των εργατών – η γερμανική ή η ρουμανική; Και ποιος φορέας, ποιο κράτος, ποια κυβέρνηση όφειλε να κάνει μοριακά τεστ ώστε να εξακριβωθούν και να απομονωθούν οι πιθανοί ασθενείς, ανεξαρτήτως συμπτωμάτων, για να μη διασπείρουν τον ιό εν αγνοία τους στους χώρους εργασίας και διαμονής τους;

Αυτό το φαινομενικά ασήμαντο γεγονός αποτέλεσε ουσιαστικά το πρελούδιο όσων ακολούθησαν πρώτα στους μαζικούς και βιομηχανικής κλίμακας και εκμετάλλευσης χώρους δουλειάς, ειδικά στον τομέα της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας και εν συνεχεία στον τουρισμό σε όλη την Ευρώπη. Πέρα από τις γενικόλογες και απολύτως ανεφάρμοστες σε συνθήκες καταναγκαστικού και αναπόφευκτου συνωστισμού οδηγίες για την κοινωνική αποστασιοποίηση, τη χρήση μάσκας και την προσωπική υγιεινή, οι κυβερνήσεις, τα συστήματα υγείας, ο λεηλατημένος από τους ιδιώτες ασφαλιστικός τομέας εργαζομένων και συνταξιούχων αρνούσαν σε γενικές γραμμές να αναλάβουν το κόστος για τη διεξαγωγή μαζικών ελέγχων με μοριακά τεστ ανάμεσα στους εργαζόμενους, μετανάστες και γηγενείς, που μετακινούνταν και δούλευαν από τα χωράφια έως τα ράφια των σουπερμάρκετ κατά τη διάρκεια του λοκντάουν. Με αυτόν τον τρόπο και αυτομάτως, ένα σημαντικό, ίσως το σημαντικότερο «όπλο» στη συγκυρία έμενε αχρησιμοποίητο και πεταμένο στα αζήτητα της μονεταριστικής δημοσιονομική πειθαρχίας.

Η επιλογή αυτή που είχε ελάχιστες, φωτεινές εξαιρέσεις σε συγκεκριμένα κρατίδια ή επαρχίες της Γερμανίας, της Ολλανδίας και της Γαλλίας έδειξε σύντομα τα δόντια της – στη Βόρεια Ρηνανία- Βεσφαλία, περίπου 800 κρούσματα ανάμεσα στους μετανάστες εργάτες κτηνοτροφίας και σφαγής βοοειδών και χοίρων και ακόμη 560 ανάμεσα στους μόνιμους κατοίκους οδήγησαν στο πρώτο, τοπικό λοκντάουν σχεδόν αμέσως μετά τη σταδιακή άρση του προηγηθέντος γενικού. Στη Λέριδα της Καταλονίας, η

συγκομιδή φρούτων και λαχανικών σταμάτησε για περίπου τρεις εβδομάδες όταν διαπιστώθηκαν εκατοντάδες ασθενείς τόσο ανάμεσα στους ανειδίκευτους μαροκινούς εργάτες γης όσο και ανάμεσα στους εξειδικευμένους καταλανούς και ανδαλουσιανούς εργάτες βιομηχανίας της περιοχής. Η ίδια κατάσταση επικράτησε και στη βιομηχανία κρέατος στην Καβάλα και τη μονάδα επεξεργασίας προϊόντων ελαιόκαρπου στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής – κανένας φορέας, ούτε οι ίδιες οι επιχειρήσεις δεν είχαν προγραμματίσει μαζικά, προληπτικά τεστ ανάμεσα στους εργαζομένους τους, με αποτέλεσμα ο κορωνοϊός να καλπάζει στις εγκαταστάσεις με δεκάδες ασθενείς και ένα σχεδόν αυτόματο και πολυήμερο λουκέτο.

Η μήτρα του κακού για τον τουρισμό ήταν τα τεστ που δεν έγιναν

Το ζήτημα του ποιος, πότε και με ποιο κόστος κάνει τα προληπτικά, μοριακά τεστ αποτέλεσε την πανευρωπαϊκή ρίζα της αναζωπύρωσης της πανδημίας με άξονα τον τουρισμό. Από τις 4 έως τις 18 Μαΐου, ακόμη και αεροπορικές εταιρείες, όπως η ισπανική Iberia, θεωρούσαν προαπαιτούμενο το «υγειονομικό διαβατήριο»-αρνητικό τεστ για τους ταξιδιώτες τους, ενώ η πληρότητα των αεροσκαφών τους δεν θα ξεπερνούσε το 40-45% για λόγους υγειονομικής ασφαλείας και ανεξάρτητα από τη χρήση μάσκας. Όλα άλλαξαν στις διαδοχικές τηλεδιασκέψεις των ευρωπαίων ηγετών, όταν και με «λαγό» την ελληνική κυβέρνηση της ΝΔ, το ζήτημα του ποιος πληρώνει και πότε πραγματοποιεί τα τεστ μετατοπίστηκε στα κράτη υποδοχής τουριστών, που με «δειγματοληπτική» ευχέρεια θα κρατούσαν το κόστος του τελικού αριθμού τεστ σε χαμηλά επίπεδα,, αποφεύγοντας ταυτόχρονα και πολύ βολικά να αποκαλυφθεί ένας σημαντικός αριθμός ασθενών, κυρίως ασυμπτωματικών, ανάμεσα στους τόσο πολύτιμους οικονομικά και καταναλωτικά τουρίστες. Με αυτήν την πυξίδα, τα κράτη-μέλη της ΕΕ ουσιαστικά αποδέχτηκαν ότι μπροστά στην ολοκληρωτική καταστροφή της τουριστικής οικονομίας θα υπήρχε «σημαντική» αλλά και «ελεγχόμενη» αύξηση ασθενών και κρουσμάτων. Σε γενικές γραμμές, πρώτα η Γαλλία, εν συνεχεία η

Ελλάδα και κατόπιν η Ολλανδία διαψεύστηκαν στις προβλέψεις τους. Στο ίδιο πλαίσιο, και πάντα με την ελληνική κυβέρνηση «μπροστάρη», αεροπορικές εταιρείες και διεθνή πρακτορεία, που αντιδρούσαν στις ποσοστώσεις επιβατών, όπως η Lufthansa και η TUI, πέτυχαν την αναθέρωση των σχετικών, αρχικών σκέψεων, με όχημα τη γενική χρήση μάσκας και τη... σύντομη παραμονή (!) των ταξιδιωτών μέσα στο κάθε αεροσκάφος.

Στην Ελλάδα, μάλιστα, οι ελπίδες για αναθέρμανση του τουρισμού μέσω των γειτονικών βαλκανικών χωρών, που υποτίθεται ότι είχαν εξίσου καλές επιδόσεις στη συγκράτηση της εξάπλωσης κατά την περασμένη άνοιξη, σύντομα διαψεύστηκαν πανηγυρικά, καθώς η πολιτική επιλογή να διεξαχθούν πολύ λίγα τεστ αναφορικά με τον γενικό πληθυσμό και όχι με τον αριθμό των επιβεβαιωμένων ασθενών, υπήρξε διαβαλκανικός κανόνας. Αποτέλεσμα ήταν η φαινομενική παραδοξότητα, χώρες όπως η Βόρεια Μακεδονία, η Σερβία, η Αλβανία και η Βουλγαρία να έχουν ένα «μπουμ» κρουσμάτων σχεδόν 10-15 μέρες μετά την άρση των λοκντάουν, με συνέπεια να τιναχτεί στον αέρα ο τουριστικός προγραμματισμός και να αναστραφεί επί τα χείρω το όποιο «καλό» κλίμα είχε διαμορφωθεί με όρους καταρχάς επικοινωνίας και διαφήμισης – στις 11 Ιουλίου με επτά θετικούς ασθενείς ανάμεσα στους Σέρβους τουρίστες της Εύβοιας και ακόμη 2 στη Φωκίδα, περίπου 5.000 επισκέπτες από τη γειτονική χώρα κατ' ουσίαν απελάθηκαν ως ανεπιθύμητοι από την Κεντρική Ελλάδα, με τον φόβο της ύπαρξης περισσότερων ασθενών ανάμεσα τους.

Από κει και έπειτα, η ραγδαία αύξηση των κρουσμάτων στις μαζικές εκδηλώσεις διασκέδασης και τα πολυσύχναστα και δημοφιλή νησιά αρχικά των Κυκλάδων εξανάγκασε την κυβέρνηση να θεσπίσει μερικές προϋποθέσεις «υγειονομικού διαβατηρίου» για συγκεκριμένες χώρες (Σουηδία, Τσεχία, Ισπανία, Βέλγιο, Ολλανδία), ενώ ταυτόχρονα ο μεγαλύτερος tour operator της Ευρώπης, η TUI, ξεκαθάριζε εκ νέου ότι δεν επρόκειτο να επωμιστεί το κατά μέσο όρο κόστος των 40 ευρώ για κάθε τεστ πελάτη της, το οποίο προαπαιτούσαν πλέον οι ελληνικές αρχές. Και κάπως έτσι η τουριστική σεζόν με την σφραγίδα της TUI

έληξε ακόμη πιο πρόωρα από τις συνθήκες state of mind που διαφήμιζε ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης από το ηλιοβασίλεμα της Σαντορίνης. Ο τουρισμός κατά τους tour operators και τις αεροπορικές εταιρείες θα μπορούσε να είναι state of mind και σε ικανή απόσταση πια από την Ελλάδα, αλλά σε καμία περίπτωση, state of a negative coronavirus test.

Κατά σύμπτωση, την ίδια ακριβώς ημέρα που η Ελλάδα έδιωχνε σχεδόν κλωτσηδόν Σέρβους τουρίστες από την Στερεά και την Εύβοια, και ο ΠΟΥ επανερχόταν στο θέμα των τεστ. Με κατεπείγουσα ανακοίνωση του και με αξιολογική σειρά προτεραιότητας, ο διεθνής οργανισμός καλούσε τα κράτη να προχωρήσουν πρώτα σε μαζικά τεστ στον γενικό πληθυσμό ως «προληπτικό μέτρο στην καταπολέμηση της διάδοσης», κατόπιν σε σύντομα και γρήγορα τεστ ιχνηλάτησης «στις κοινωνικές επαφές των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων» και εν συνεχεία στη θέσπιση γενικής υποχρέωσης «για τη χρήση υφασμάτινης μάσκας στους δημόσιους χώρους». Η ανακοίνωση εν πολλοίς αγνοήθηκε για τις επόμενες τρεις-τέσσερις εβδομάδες με εξαίρεση συγκεκριμένες χώρες όπως η Γερμανία που ούτως ή άλλως έχει αναγάγει τα τεστ σε κεντρικό σημείο της αντιπανδημικής πολιτικής της.

Το αμέσως χειρότερο στοιχείο είναι ότι μόλις πριν από μια εβδομάδα, ο ΠΟΥ επανήλθε στο θέμα ενόψει του ανοίγματος της χειμερινής οικονομίας και των σχολικών μονάδων ανακρούοντας πρύμναν – για τον επικεφαλής του Γραφείου Εκτάκτων Καταστάσεων, Μάικ Ράιαν «τα τεστ στον γενικό πληθυσμό δεν έχουν αποδειχθεί πάντα χρήσιμα και στοίχισαν πολλούς πόρους». Προφανώς ούτε η δήμαρχος του Παρισιού, Αν Ινταλγκό ούτε και η δήμαρχος του Άμστερνταμ, Φέμκε Χάσελμα διαβάζουν... ΠΟΥ, τουλάχιστον στις τελευταίες κυβιστήσεις του, γιατί θεώρησαν σκόπιμο να προχωρήσουν τις προηγούμενες μέρες σε γενικευμένα και δωρεάν τεστ ανάμεσα στους κατοίκους και τους επισκέπτες των δήμων τους, σε μία ακόμη μεγάλη και μαζική προσπάθεια να ανιχνευτεί και να τιθασευτεί η εξάπλωση του κορωνοϊού που ταλανίζει τις δύο πόλεις και λόγω του τουρισμού.

Οι μαθητές και ο ιός στα ‘κτήρια-κοτέτσια’ της νεοφιλελεύθερης και αντιεκπαιδευτικής Ευρώπης

Μέσα σε αυτό το κλίμα, το άνοιγμα των σχολείων στην Ευρώπη αποτελεί τη νέα λυδία λίθο εν μέσω πανδημίας. Στην Ιταλία, η υπουργός Παιδείας, Λουτσία Ατσολίνα κατάφερε να αποσπάσει μέσα σε μερικές εβδομάδες, 2,5 δις ευρώ ως «προίκα» για τα σχολεία και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ποσό που ο «πεντάστερος» προκάτοχος της, Λορέντσο Φιοραμόντι, που κατήγγειλε σταθερά «την αναξιοπιστία του εκπαιδευτικού μας συστήματος και την αθλιότητα των σχολικών μας κτηρίων», όσο και αν προσπάθησε στις ενδοκυβερνητικές διενέξεις της κυβέρνησης Κόντε, ουδέποτε είδε στον κρατικό προϋπολογισμό, με αποτέλεσμα να παραιτηθεί από το κυβερνητικό σχήμα, τον περασμένο Δεκέμβριο. Η πανδημία ανέτρεψε εν μέρει τη μονεταριστική κληρονομιά των κυβερνήσεων Μόντι-Τζεντιλόνι – στην Ιταλία ανοίγουν περίπου 4.000 νέες αίθουσες διδασκαλίας και προσλαμβάνονται 50.000 εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων, ώστε όπως δήλωσε η υπουργός «οι μαθητές να μην επιστρέψουν σε τάξεις-κοτέτσια» – ανάγκη και οι Ιταλοί υπουργοί πείθονται ότι χρειάζεται επεκτατική και επιθετική κοινωνική εν ευρεία έννοια πολιτική για να αντιμετωπιστεί ο ιός χωρίς να ξεχαρβαλώνονται η οικονομία και η κοινωνική συνοχή.

Στην Ελλάδα, η ομόλογος της Ατσολίνα, Νίκη Κεραμέως εξέδωσε έναν «25λογο» για τη νέα, σχολική χρονιά, της οποίας η ακριβής ημερομηνία έναρξης προσδιορίστηκε στις 14 Σεπτεμβρίου, έπειτα από ένα κουραστικό «κρυφτούλι» με τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς, έναν «25λογο» στον οποίον περισσεύουν οι διαταγές και τα πρόστιμα για τη χρήση μάσκας, ενώ ομολογείται ο πραγματικός σκοπός για το όπως-όπως άνοιγμα των σχολείων – ο σκοπός δεν είναι η μόρφωση, η εκπαίδευση και ο εφοδιασμός με κοινωνικές και μαθησιακές δεξιότητες των παιδιών και των εφήβων, αλλά η επιστροφή των γονιών στη «φυσική» και «εκ του σύνεγγυς» εργασία και η προστασία των ηλικιωμένων από

την επέκταση του ωραρίου στα ολοήμερα σχολεία. Τα παιδιά και οι έφηβοι αντιμετωπίζονται από το υπουργείο Παιδείας ως εν δυνάμει «υγειονομικές χειροβομβίδες» που μπορεί να απασφαλίσουν και να διασπείρουν ανεξέλεγκτα τον ιό και όχι ως άνθρωποι και προσωπικότητες εν εξελίξει, υπό διαμόρφωση και σε διαρκή αναζήτηση και ανακάλυψη του εαυτού, της γνώσης και του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Η αμέσως επόμενη «πρωτοτυπία» στην Ελλάδα έγκειται στο γεγονός ότι το μέλος της επιτροπής ειδικών, που συμβουλεύει την κυβέρνηση, καθηγητής λοιμωξιολογίας, Νίκος Σύψας έκρινε σκόπιμο να προσδιορίσει πριν από την ημερομηνία έναρξης της φετινής σχολικής χρονιάς, ημερομηνία νέου λοκντάουν (!) στα σχολεία, «κάποια στιγμή μέσα στον Δεκέμβριο» – και προφανώς πριν από τις χριστουγεννιάτικες διακοπές και ανάλογα με τις εξελίξεις, τους αριθμούς και την επιθετικότητα της πανδημίας.

Σε κάθε περίπτωση, οι αντιδράσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας στην Ελλάδα έχουν ήδη ξεκινήσει, καθώς ούτε ένα μίνιμουμ σχέδιο αλά Ιταλία δεν βρίσκεται στα σκαριά – με περισσότερες αίθουσες και περισσότερους εκπαιδευτικούς, ώστε να τηρηθούν αποστάσεις και να επέλθει «αραίωση» του μαθητικού πληθυσμού, σε συνδυασμό με τους κανόνες προσωπικής υγιεινής και γενικής καθαριότητας και την προληπτική διεξαγωγή μοριακών τεστ σε μαθητές, δασκάλους, καθηγητές και φοιτητές, διεξαγωγή που είναι εντελώς εκτός κυβερνητικών πλάνων, παρά το γεγονός ότι τα κρούσματα ειδικά ανάμεσα σε μετόχους της πανεπιστημιακής διαδικασίας έχουν ήδη κάνει την εμφάνισή τους σε πάρα πολλά ιδρύματα της ανώτατης εκπαίδευσης, όπως στο Πανεπιστήμιο και το Πολυτεχνείο της Κρήτης.

Τα εμβόλια, 'όπλα' ζωής και θανάτου στο γεωπολιτικό σκάκι της υφελίου

Και ενώ και στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη, που έζησε τον εφιάλτη νωρίτερα, ο πονοκέφαλος για τα γηροκομεία και τις υπόλοιπες, κλειστές και στεγασμένες δομές υποχρεωτικής,

καταναγκαστικής ή περιστασιακής διαμονής και συνύπαρξης πολλών ανθρώπων, όπως είναι οι φυλακές και τα κέντρα κράτησης μεταναστών, δεν έχει βρει τα παυσίπονα του, παράζ δηλώσεων ειδικών, με χρονικά τελευταία εκείνη του καθηγητή λοιμωξιολογίας και επίσημου, κυβερνητικού εκπροσώπου για την πανδημία, Σωτήρη Τσιόδρα, βασίζει τη λύση του γόρδιου, κορωνοϊκού δεσμού στην εφεύρεση ενός αποτελεσματικού εμβολίου, κάποια στιγμή προς τα τέλη του Οκτωβρίου.

Ο ΠΟΥ, όμως έχει άλλη άποψη – ο περιφερειακός διευθυντής του οργανισμού για την Ευρώπη, Χανς Κλούγκε τονίζει ότι «θα πρέπει να μάθουμε να ζούμε με την πανδημία και χωρίς να υπάρχει εμβόλιο», προσπαθώντας να ρίξει ίσως τους τόνους ενθουσιασμού που έχουν προκαλέσει είτε οι επίσημες δηλώσεις του ρώσου προέδρου, Βλαντιμίρ Πούτιν, είτε οι ανακοινώσεις του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης και της φαρμακευτικής εταιρείας, AstraZeneca ότι έχουν προσέλθει και έχουν εμβολιαστεί με τα πειραματικά σκευάσματα τους, εθελοντές, που στο σύνολο τους, θα φτάσουν τους 32.500 ανθρώπους. Ο Κλούγκε και ο ΠΟΥ γνωρίζουν ότι στο παρελθόν, το ερευνητικό ενδιαφέρον που προκάλεσαν άλλοι κορωνοϊοί για την αντιμετώπιση τους, δεν οδήγησε στην παραγωγή ενός κατάλληλου εμβολίου, κάτι που φαντάζει εξαιρετικά πιθανό και στην περίπτωση του ιού ο οποίος φέρνει τη νόσο covid-19.

Αυτή η ισχυρή πιθανότητα που βασίζεται στα έως σήμερα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, δεν πτοεί τους μεγάλους παίκτες της υψηλίου, το Πεκίνο του Σι ΖιΠίνγκ, το Κρεμλίνο του Βλαντιμίρ Πούτιν ή την Ουάσιγκτον του Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος πιέζει φορτικά την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων ώστε να δοθεί έγκριση για ένα αμερικανικό εμβόλιο, «πρόωρα» και σε κάθε περίπτωση πριν από τις κάλπες της 3^{ης} Νοεμβρίου. Τα εμβόλια εξελίσσονται σε «όπλα» όχι εναντίον του ιού, αλλά στο γεωπολιτικό σκάκι της υψηλίου, με αποτέλεσμα οι επιφυλάξεις και οι φωνές κριτικής πως ένα «πρόωρο» εμβόλιο αντί να καταπολεμήσει τον ιό σαν άλλος ίππος του σκακιού, θα φέρει καταστροφή και ανεπιθύμητες παρενέργειες στην προσωπική και τη

δημόσια υγεία σαν άλλος δούρειος ίππος να είναι ισχυρές, βάσιμες και γειωμένες. Εξάλλου, ένα «πρόωρο», αναποτελεσματικό και «κακό» εμβόλιο θα ήταν η μεγαλύτερη «δικαίωση» για όλους εκείνους τους σκοταδιστές των αντιεμβολιαστικών κραυγών και όλους εκείνους τους αρνητές του ιού και των θανάτων του, που έχουν ήδη κάνει τεράστια ζημιά, είτε ως απλοί διαδηλωτές είτε ως σημαντικοί ηγέτες ανά την υφήλιο – θυμηθείτε τις αρχικές δηλώσεις και τις αντίστοιχες τακτικές «μάχης» που είχαν επιλέξει ο Μπόρις Τζόνσον στη Βρετανία, ο Ντόναλντ Τραμπ στις ΗΠΑ ή ο Χαΐρ Μπολσονάρο στη Βραζιλία.

Ένας εξαιρετικά δύσκολος χειμώνας στο τούνελ της πανδημίας

Σε αυτό το πλαίσιο, με τις οικονομίες να σημαίνουν επανεκκίνηση, τους μαζικούς χώρους εργασίας, στη βιομηχανία, την αγροτική παραγωγή και τις υπηρεσίες, να σηκώνουν ρολά μετά την περίοδο του λοκντάουν και των θερινών διακοπών, με τα σχολεία και τα εκπαιδευτήρια, να υποδέχονται ξανά μαθητές και σπουδαστές, με τις φυλακές, τα κέντρα κράτησης μεταναστών, τις στρατιωτικές εγκαταστάσεις και τους οίκους ευγηρίας ανά την Ευρώπη να παραμένουν «νησίδες» υπερπληθυσμού ο πρώτος, ουσιαστικά, χειμώνας της πανδημίας προβλέπεται ένα τούνελ χωρίς φως στην άκρη του. Πολλώ δε μάλλον, από τη στιγμή που ο συνδυασμός και η ταυτόχρονη χρήση όλων των διαθέσιμων «όπλων» στον «πόλεμο» με τον κορωνοϊό (τεστ, κοινωνική αποστασιοποίηση, καθαριότητα και υγιεινή, επεκτατισμός δημόσιων συστημάτων υγείας, αύξηση πόρων και προσωπικού στην υγεία, την πρόνοια και την παιδεία) δεν αποτελούν κοινή και στιβαρή ευρωπαϊκή πολιτική, αλλά μια «κατ' εξαίρεση» σποραδική «νέα επινόηση» του κοινωνικού κράτους, όταν και όπου ξεσπούν μικρές επιδημίες μέσα στη μεγάλη πανδημία. Με μία τέτοια στρατηγική, ο «πόλεμος» ενάντια στην covid-19 μοιάζει πολύχρονος και ίσως χαμένος και μπορούμε ίσως να ξαναδιαβάσουμε με πικρία και εύλογη οργή τη στατιστική εκτίμηση για ένα ζοφερό μέλλον, όπου τα 3 δισεκατομμύρια και ακόμη 37 εκατομμύρια ανθρώπων θα έχουν μολυνθεί και περίπου

100 εκατομμύρια και ακόμη 110 χιλιάδες άνθρωποι θα έχουν πεθάνει, εξαιτίας πρώτα και κύρια των υπερφίαλων και αυτοκαταστροφικών, νεοφιλελεύθερων πολιτικών ενάντια στην κοινή λογική, την ανθρωπότητα και το κοινωνικό κράτος και κατόπιν εξαιτίας ενός ιού, που ήρθε «ξαφνικά» και «από το πουθενά» να ταράξει και να επαναπροσδιορίσει τις ζωές μας.

Πηγή: kosmodromio.gr